

1. Praktische gegevens

- + Werkboek: Ket(c)hulp (CN0651)
- + Handleiding: Eerstehulpinitiaties secundair onderwijs (CN0654)
- + Doelgroep: eerste graad secundair onderwijs, ongeveer 12 tot 14 jaar*
- + Duur: 2-3 uur
- + Lesgever: initiator, jeugdmonitor of leerkracht

*Deze leeftijden zijn slechts een richtlijn. Het is belangrijk om de noden en de mogelijkheden van de doelgroep in het achterhoofd te houden.

2. Inhoud en doelstellingen

Voor jongeren van ongeveer 12 tot 14 jaar zijn de volgende onderwerpen opgenomen en werk je aan de volgende eerstehulpdoelstellingen:

1. Ongeval

De jongeren kunnen:

- 1.1 de vier stappen bij eerste hulp opsommen;
- 1.2 de veiligheid van een situatie inschatten voor zichzelf, voor het slachtoffer en voor de omstanders;
- 1.3 op een correcte manier het bewustzijn van het slachtoffer vaststellen;
- 1.4 op een correcte manier de ademhaling van het slachtoffer vaststellen;
- 1.5 op een correcte, efficiënte manier hulp inroepen bij een noodsituatie;
- 1.6 op een correcte manier het slachtoffer benaderen;
- 1.7 het slachtoffer in stabiele zijligging leggen wanneer nodig.

2. Reanimeren

De jongeren kunnen:

- 2.1 de verschillende aspecten van een reanimatie opsommen;
- 2.2 de noodzaak inzien om de hulpdiensten te alarmeren bij een bewusteloos slachtoffer.

3. Flauwte

De jongeren kunnen:

- 3.1 de symptomen herkennen van een dreigende flauwte;
- 3.2 enkele oorzaken van een flauwte opsommen;
- 3.3 correct eerste hulp verlenen bij een flauwte.

4. Verslikking

De jongeren kunnen:

- 4.1 het onderscheid herkennen tussen een lichte en een ernstige verslikking;
- 4.2 correct eerste hulp verlenen bij een verslikking;
- 4.3 de techniek 'op de rug slaan' correct toepassen;
- 4.4 de techniek 'buikstoten geven' correct toepassen.

5. Huidwonde

De jongeren kunnen:

- 5.1 een huidwonde herkennen: een schaafwonde, een snijwonde of een steekwonde;
- 5.2 een huidwonde correct verzorgen wanneer water ter beschikking is;
- 5.3 een huidwonde correct verzorgen wanneer geen of onvoldoende water ter beschikking is;
- 5.4 een spiraalverband correct aanleggen.

6. Brandwonde

De jongeren kunnen:

- 6.1 het onderscheid maken tussen een eerstegraads-, tweedegraads- en derdegraadsbrandwonde;
- 6.2 een brandwonde correct verzorgen.

7. Bloedneus

De jongeren kunnen:

- 7.1 een bloedneus correct verzorgen.

8. Bloeding

De jongeren kunnen:

- 8.1 een bloeding herkennen;
- 8.2 een bloeding stelpen;
- 8.3 een drukverband correct aanleggen.

9. Verdrinking

De jongeren kunnen:

- 9.1 het verschil tussen een droge en een natte redding uitleggen;
- 9.2 begrijpen dat ze voorrang moeten geven aan een droge redding;
- 9.3 de risico's van een natte redding opsommen.

10. Letsels aan botten, spieren en gewrichten

De jongeren kunnen:

- 10.1 een letsel aan botten, spieren of gewrichten herkennen;
- 10.2 het onderscheid tussen een open en een gesloten breuk of ontwrichting maken;
- 10.3 een letsel aan botten, spieren of gewrichten correct verzorgen;
- 10.4 een kruisverband correct aanleggen.

3. Voorstel lesschema

Tijd	Inhoud	Doelstellingen De jongeren kunnen:
Eerste uur (60 minuten)	Ongeval	1.1 de vier stappen bij eerste hulp opsommen; 1.2 de veiligheid van een situatie inschatten voor zichzelf, voor het slachtoffer en voor de omstanders; 1.3 op een correcte manier het bewustzijn van het slachtoffer vaststellen; 1.4 op een correcte manier de ademhaling van het slachtoffer vaststellen; 1.5 op een correcte, efficiënte manier hulp inroepen bij een noodsituatie; 1.6 op een correcte manier het slachtoffer benaderen; 1.7 het slachtoffer in stabiele zijligging leggen wanneer nodig.
	Reanimatie	2.1 de verschillende aspecten van reanimatie opsommen; 2.2 de noodzaak inzien om de hulpdiensten te alarmeren bij een bewusteloos slachtoffer.

Tijd	Inhoud	Doelstellingen De jongeren kunnen:
	Flauwte	3.1 de symptomen herkennen van een dreigende flauwte; 3.2 enkele oorzaken van een flauwte opsommen; 3.3 correct eerste hulp verlenen bij een flauwte.
	Verslikking	4.1 het onderscheid herkennen tussen een lichte en een ernstige verslikking; 4.2 kunnen correct eerste hulp verlenen bij een verslikking; 4.3 de techniek 'op de rug slaan' correct toepassen; 4.4 de techniek 'buikstoten geven' correct toepassen.
Tweede uur (60 minuten)	Huidwonde	5.1 een huidwonde herkennen: een schaafwonde, een snijwonde of een steekwonde; 5.2 een huidwonde correct verzorgen wanneer water ter beschikking is; 5.3 een huidwonde correct verzorgen wanneer geen of onvoldoende water ter beschikking is; 5.4 een spiraalverband correct aanleggen.
	Letsel aan botten, spieren en gewrichten	10.1 een letsel aan botten, spieren of gewrichten herkennen; 10.2 het onderscheid tussen een open en een gesloten breuk of ontwrichting maken; 10.3 een letsel aan botten, spieren of gewrichten correct verzorgen; 10.4 een kruisverband correct aanleggen.
	Verdrinking	9.1 het verschil tussen een droge en een natte redding uitleggen; 9.2 begrijpen dat ze voorrang moeten geven aan een droge redding; 9.3 de risico's van een natte redding opsommen.
Derde uur (60 minuten)	Brandwonde	6.1 het onderscheid maken tussen een eerstegraads-, tweedegraads- en derdegraadsbrandwonde; 6.2 een brandwonde correct verzorgen.
	Bloedneus	7.1 een bloedneus correct verzorgen.
	Bloeding	8.1 een bloeding herkennen; 8.2 een bloeding stelpen; 8.3 een drukverband correct aanleggen.

4. Eindtermen

Met deze initiatie werk je aan verschillende eindtermen, zowel voor de A-stroom als voor de B-stroom van de eerste graad secundair onderwijs, afhankelijk van de werkvorm die je kiest. We vermelden per werkvorm telkens de overeenstemmende eindterm(en). Hieronder vind je de volledige lijst van eindtermen per sleutelcompetentie, die aan bod komen in de verschillende werkvormen.

Competenties op het vlak van lichamelijk, geestelijk en emotioneel bewustzijn/ gezondheid

- 1.4 De leerlingen lichten de technieken voor eerste hulp bij ongevallen en noodsituaties toe

Conceptuele kennis

- Basisstappen EHBO zoals de vier stappen van eerste hulp (volgens geldende richtlijnen)
- Kenmerken, risicofactoren en theorie van de technieken bij volgende ongevallen: verstuijing, wonde, bloedneus, brandwonde
- Kenmerken, risicofactoren en theorie van de technieken bij volgende noodsituaties: verdrinking, verstikking, hart- en ademhalingsstilstand

Cognitieve dimensie: Beheersingsniveau begrijpen

- 1.5 De leerlingen passen technieken voor eerste hulp bij ongevallen in een gesimuleerde omgeving toe

Procedurele kennis

- Technieken en hulpmiddelen om eerste hulp bij volgende ongevallen toe te passen: verstuijing, wonde, bloedneus, brandwonde (volgens geldende richtlijnen)

Cognitieve dimensie: Beheersingsniveau toepassen

Psychomotorische dimensie: Een vaardigheid uitvoeren na instructie of uit het geheugen: de meest essentiële elementen van de beweging/handeling zijn aanwezig, maar nog niet consequent

- 1.17 De leerlingen benoemen met behulp van richtvragen bij een gebeurtenis hun gedachten, gevoelens en gedrag en de gevolgen van die gebeurtenis voor zichzelf.

Conceptuele kennis

- De samenhang tussen een gebeurtenis en gedachten, gevoelens, gedrag en de gevolgen van die gebeurtenis voor zichzelf
- Gevoelens en hun functie
- Verbaal en non-verbaal gedrag
- Fysieke en mentale grenzen

Metacognitieve kennis

- Eigen gedachten, gevoelens en gedrag

Affectieve dimensie: Reageren op opvattingen, gedrag, gebeurtenissen, informatie, taken, strategieën ...

Cognitieve dimensie: Beheersingsniveau analyseren

Nota

Bovenstaande eindtermen zijn de eindtermen zoals bekend in september 2021. Het meest actuele overzicht is te raadplegen op www.ond.vlaanderen.be/curriculum/secundair-onderwijs/index.com.